

РАЕВ

Як еколог має комунікувати
результати досліджень для
ширшої аудиторії?

РАЕУ

Принципи ефективної комунікації:

- ✓ **Спростити терміни.** Замість «антропогенне навантаження» — «вплив людини».
- ✓ **Використовувати візуалізацію.** Інфографіка, карти, порівняння «до і після».
- ✓ **Зосередитися на впливі.** Пояснити: як це стосується людей, бізнесу, довкілля.
- ✓ **Оповідання (сторітелінг).** Через історії людей або місцеві кейси екологія стає ближчою.
- ✓ **Чітко вказати дії.** Наприклад: «Що можуть зробити жителі району Х, щоб зменшити вплив?».

РАЕВ

Чому екологічна
інформація часто
сприймається як складна
або «незрозуміла»?

РАЕУ

Основні причини:

- ✔ **Наукова мова.** Багато термінів без пояснень.
- ✔ **Абстрактність.** Говорять про глобальне потепління, але не пояснюють, як це вплине на конкретне місто/регіон.
- ✔ **Відсутність емоційного контакту.** Людям легше реагувати на конкретні історії, ніж на графіки CO₂
- ✔ **Перенасичення негативом.** Надмірна тривожність може викликати апатію замість дій.

РАЕВ

Приклад подачі інформації
складною мовою від
французької кампанії Engie

Робимо наші електромережі надійнішими

Engie управляє мережами передачі електроенергії в Бразилії, Перу та Чилі. У цих мережах рівень втрат і рівень недоступності вимірюється індикаторами SAIDI (Індекс середньої тривалості перерв у системі)

Розглянута довжина (для країни в км)

	2021 рік	2022 рік	2023 рік
TEN в Чилі	600	600	600
Інші TL в Чилі	2.125	2.154	2.141
TL в Бразилії — Gralha Azul	—	852.8	908.9
TL в Бразилії — Novo Estado	—	925	1804.9

РАЕВ

Як еколог може працювати
з журналістами, щоб
уникати викривлення
даних?

Рекомендації:

- 👉 **Налагодити особистий контакт.** Запропонувати свою експертизу як «надійне джерело».
- 👉 **Надавати короткі, зрозумілі коментарі.** Декілька чітких меседжів замість довгого наукового аналізу.
- 👉 **Пояснювати цифри.** Наприклад, «PM2.5 = небезпечні мікрочастинки, які проникають в легені, викликаючи хвороби».
- 👉 **Просити погодження цитат/інтерпретації.** За можливості — до публікації.
- 👉 **Пропонувати контекст.** Допомогти журналісту зв'язати тему з поточними подіями.

РАЕВ

Які платформи краще використовувати для інформування громади про екологічні загрози?

РАЕW

ПЕРШОЧЕРГОВО 🙌

- Офіційні сайти органів державної влади (ДСНС, Мідовкілля, профільні агентства та інспекції тощо), громад, екологічних організацій — як база довіри та джерело документів.

Всі інші з посиланням на офіційні джерела:

- Національні медіа — вихід сюжетів з місця подій.
- Локальні форуми — для місцевих громад.
- Соціальні мережі — для молоді, через візуальні меседжі, сторітелінг, короткі відео.
- YouTube — для глибших пояснень (інтерв'ю, документальні відео, подкасти).
- Месенджери — для швидких апдейтів (особливо під час екологічних загроз).

РАЕВ

Як екологічні звіти можуть
бути адаптовані до
формату для бізнесу,
громади чи влади?

РАЕW

Три різні підходи:

◆ Для бізнесу:

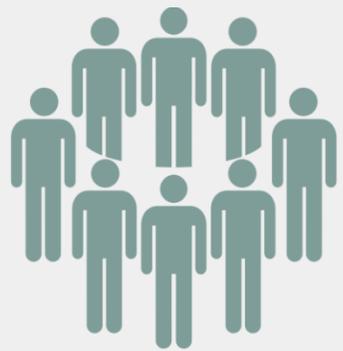
- Фокус на ризики й репутацію.
- Використовувати мову ESG, посилання на регуляторні вимоги.
- Виділяти, як негативний вплив на довкілля = фінансові втрати/штрафи.

Ось тут
надважливо!

РАЕВ

Три різні підходи:

◆ Для громади:

- Локальність і практичність.
- Карта/схема: «Ось ваша вулиця → ось що впливає → ось що ви можете зробити».
- Уникати технічних та професійних термінів.

РАЕУ

Три різні підходи:

◆ Для влади:

- Підкреслити вплив на політику, безпеку, здоров'я населення.
- Посилатися на нормативні документи, судову практику, зобов'язання (зокрема міжнародні, як Орхуська конвенція).

РАЕУ

Які приклади вдалих
кампаній екологічної
комунікації надихають вас?

♥ Приклад кейсу – Подаруй оселю кажану УКРЕНЕРГО

ПРИКЛАДНИЙ КЕЙС

• Опис проблематики:

На виконання корпоративних природоохоронних політик, з метою досягнення Глобальної цілі №15 «Захист та відновлення екосистем суші» та задля дотримання умов інвестиційних угод з МФО і вимог Висновків з Оцінки впливу на довкілля, НЕК «Укренерго» впроваджує ініціативи зі збереження вразливих та рідкісних видів біоти.

• Опис проєкту:

Проєкт “Подаруй оселю кажану” спрямовано на збереження оселищ кажанів в зоні впливу енергооб’єктів (підстанцій, повітряних ліній) НЕК «Укренерго». Він розпочатий у серпні 2022 року, після попереднього аналізу Плану розвитку системи передачі на 2021-2030 роки, даних про перетин природоохоронних територій повітряними лініями НЕК «Укренерго», моніторингу офіційних джерел інформації (Зелена та Червона книги України, Літописи НПП, сайт Міндовкілля, Звіти з ОВД тощо) та консультацій з провідними вченими-екологами щодо вразливих та рідкісних видів біоти. Згідно результатів сучасних досліджень саме рукокрилі, до яких належать і кажани, є найбільш чутливими до забруднення довкілля. Тому виконанням даного проєкту Компанія забезпечує екологічні зобов’язання перед:

- державою (впроваджуємо вимоги звітів і висновків з оцінки впливу на довкілля);
- міжнародними та національними фінансовими інвесторами (виконуємо соціально-екологічні плани проєктів із залученням коштів ЄБРР, МБРР, ЄІБ, KfW, Укресімбанку, Укргазбанку);
- громадою (відновлюємо екосистеми та зберігаємо довкілля).

РАЕW

♥ Приклад кейсу – Подаруй оселю кажану УКРЕНЕРГО

ПРИКЛАДНИЙ КЕЙС

01 червня 2022 року між НЕК «Укренерго», НПП «Північне Поділля», Національним авіаційним університетом та НПП «Кременецькі гори» підписано чотиристоронній меморандум про партнерство та взаємодію, спрямований на досягнення цілей сталого розвитку, збереження біорізноманіття, якісну екологічну освіту, розвиток науки та підвищення рівня екологічної культури населення України.

01 червня 2022 року між НЕК «Укренерго», НПП «Північне Поділля», Національним авіаційним університетом та НПП «Кременецькі гори» підписано чотиристоронній меморандум про партнерство та взаємодію, спрямований на досягнення цілей сталого розвитку, збереження біорізноманіття, якісну екологічну освіту, розвиток науки та підвищення рівня екологічної культури населення України. З 15 червня 2022 року, в межах Меморандуму, реалізується науково-освітній проєкт зі збереження біорізноманіття «Green Evaluation». Станом на 01 листопада 2024 року визначено чотири етапи виконання проєкту:

I етап – 15.06.2022–28.02.2023 – заснування проєкту: містить наукову (польові дослідження, інтерпретація їх результатів та оприлюднення досягнень) та освітню (он-лайн лекції та залучення студентів й аспірантів до польових досліджень) складові;

II етап – 01.03.2023–31.03.2024 – розширення співробітництва у науковому (польові дослідження, інтерпретація їх результатів та оприлюднення досягнень) та освітньому (воркшопи, круглі столи, он-лайн лекції) напрямках;

III етап – 01.04.2024–31.03.2025 – поглиблення співпраці за освітнім (освітні заходи для студентів-екологів) та науковим (науково-практична конференція) компонентами проєкту;

IV етап – 01.04.2025–31.12.2028 – розвиток співпраці за науковою (польові дослідження, аналіз динаміки багаторічних результатів досліджень, розробка та впровадження заходів зі збереження біорізноманіття) та освітньою (воркшопи, круглі столи, семінари, практика студентів 3-5 курсів ВНЗ у НПП) складовими.

РАЕВ

♥ Приклад кейсу – Подаруй оселю кажану УКРЕНЕРГО

ПРИКЛАДНИЙ КЕЙС

У 2022 році план I-го етапу проекту Green Evaluation було реалізовано на 100%, що відзначено у першому річному проектному Звіті. Робочою групою було обрано релевантні дослідні ділянки на території/на межі НПП «Північне Поділля»; сформовано мапу проекту; проведено польові дослідження; визначено вплив електромагнітного навантаження високовольтних повітряних ліній електропередачі на біорізноманіття; проведено он-лайн лекцію з НПП «Кременецькі гори» студентам Національного авіаційного університету; написано та презентовано доповідями на наукових конференціях 2 тези про результати польових досліджень.

У 2023 році на 100% виконано план II-го етапу проекту: проведено польові дослідження та визначено вплив ЕМП на динаміку екосистем; проведено дві он-лайн лекції (з території НПП «Північне Поділля» та НПП «Кременецькі гори») для студентів Національного авіаційного університету; написано та презентовано доповіддю на науковій конференції тези про досвід неформальної екологічної освіти.

- **Результати проекту:**

Станом на 01.01.2025 (реалізація включно III-го етапу) до проекту залучено 14 природних парків, на території яких було розміщено 300 кажанятників. Загалом за три роки проекту проведено 30 освітніх та арт-терапевтичних заходів для понад 400 школярів та 120 студентів, два навчальні семінари для науковців парків.

РАЕУ

Приклад кейсу — Лелеченьки ДТЕК

Проєкт #Лелеченьки — це масштабна екологічна ініціатива компанії ДТЕК Мережі, спрямована на захист птахів, зокрема лелек, від небезпек, пов'язаних із лініями електропередач. У період з вересня по жовтень 2021 року компанія встановила 122 спеціальні захисні платформи для гнізд лелек, що стало рекордом в Україні. Завдяки цьому було захищено близько 600 птахів. Крім того, в рамках проєкту в Києві та Одесі встановлено дві скульптури сімей лелек, а також на лініях електропередач змонтовано 2372 птахозахисні пристрої (кожухи та світловідбивні маркери) для запобігання зіткненням птахів з проводами.

РАЕВ

З 2013 року ДТЕК Мережі реалізує програму з орнітологічної безпеки ліній електропередач, розроблену відповідно до рекомендацій Програми ООН з охорони навколишнього середовища (UNEP) та BirdLife International, що відповідає вимогам європейських директив 2009/147/ЄС «Про охорону диких видів птахів» та 92/43/ЄЕС «Про збереження природних середовищ існування диких видів флори і фауни». За дев'ять років було встановлено 370 платформ для гнізд лелек, майже 5600 птахозахисних пристроїв та 122 штучних гніздівлі для птахів.

Ці заходи не лише сприяють збереженню птахів, але й підвищують надійність електропостачання, запобігаючи аваріям, спричиненим контактом птахів з електромережами.

#Лелеченьки

екологічний проєкт
ДТЕК Мережі

У вересні-жовтні 2021
встановлено **122 спеціальні
захисні платформи** для гнізд лелек

Захищено близько
600 птахів

З 2013 року реалізується програма
орнітологічної безпеки ліній електроперед

370 платформ
для гнізд лелек

майже **5600**
птахозахисних
пристроїв

122
штучних
гніздівлі
для птахів

Сприяють збереженню птахів
та надійності електропостачання

РАЕW

♥ Приклад кейсу — завод на енергії Землі Mr. Scrubber

Mr.SCRUBBER — український бренд натуральної косметики, який відомий своєю продукцією для догляду за обличчям, тілом та волоссям. Виробничі потужності компанії розташовані поблизу Луцька. Завод, будівництво якого тривало три роки, використовує геотермальну енергію для опалення, що дозволяє підприємству бути енергоефективним та екологічно відповідальним.

Виробництво Mr.SCRUBBER сертифіковане за міжнародними стандартами ISO 9001:2015 та ISO 22716:2007, що підтверджує відповідність вимогам належної виробничої практики (GMP). Асортимент продукції налічує понад 500 засобів, які виготовляються з натуральних інгредієнтів та не тестуються на тваринах.

Завдяки впровадженню інноваційних технологій та дотриманню високих стандартів якості, Mr.SCRUBBER зміцнює свої позиції на українському ринку та розширює присутність на міжнародній арені.

РАЕВ

Які є правові вимоги до
розкриття екологічної
інформації?

Основні джерела:

- Орхуська конвенція (ратифікована Україною).
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
- Закон «Про доступ до публічної інформації»
- Кодекси та спеціальні закони (наприклад, Водний, Лісовий, про ОВД, про оцінку впливу на довкілля)

Обов'язки суб'єктів:

1. Надати екологічну інформацію на запит протягом 5-20 робочих днів (якщо не потрібно додаткового збору).
2. Публікувати щорічні екологічні звіти, дані моніторингу, результати перевірок.
3. Розкривати інформацію у разі надзвичайних екологічних загроз.

РАЕВ

Як працює право
громадськості на доступ
до екологічної інформації
(Орхуська конвенція)?

Орхуська конвенція (повна назва — Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля) — це міжнародна угода, підписана в місті Орхус (Орхус), Данія, 25 червня 1998 року в межах Європейської економічної комісії ООН (UNECE).

Згідно Конвенції має бути гарантовано, що:

- Будь-хто (навіть не громадянин!) може подати запит на екологічну інформацію.
- Влада не має права вимагати мотивацію запиту.
- Відповідь має бути своєчасною, достовірною, повною.
- У випадку відмови — право на оскарження в суді або адміністративному порядку.

Приклад:

Якщо громада хоче дізнатися про рівень забруднення повітря поруч із заводом — вона має право отримати цю інформацію без пояснень, а держава — обов'язок її надати.

РАЕВ

Які обмеження існують
щодо публікації екологічно
чутливих або комерційно
важливих даних?

РАЕW

Орхуська конвенція допускає обмеження, якщо інформація:

- 👉 стосується державної таємниці або національної безпеки;
- 👉 охоплює комерційну таємницю, яка захищена законом;
- 👉 стосується особистих даних фізичних осіб;
- 👉 пов'язана з інформацією, яка ще не завершена (наприклад, чернетка звіту).

Однак — винятки тлумачаться вузько. Якщо публічний інтерес переважає — інформація повинна бути надана.

РАЕУ

Як юридично грамотно оформити пресреліз про виявлене порушення природоохоронного законодавства?

Структура юридично грамотного пресрелізу:

→ **Заголовок:**

- Встановлено факт порушення природоохоронного законодавства на об'єкті X

→ **Контекст:**

- Дата та місце події.
- Короткий опис перевірки / джерела інформації.

→ **Факти:**

- Що саме порушено? (Посилання на закон або нормативний акт)
- Які докази є? (Фотозвіт, акти, результати досліджень)

Структура юридично грамотного пресрелізу:

→ **Офіційна позиція:**

- Цитата експерта/організації.
- Заходи, яких вживають.

→ **Заклик до дії:**

- Повідомлення про звернення до суду, органів влади, можливість громадського тиску або інша інформація.

→ **Обережність у формулюваннях:**

- Використовуй фрази типу: «факт можливого порушення»; «дані попереднього аналізу»; «відповідно до статті X закону Y».

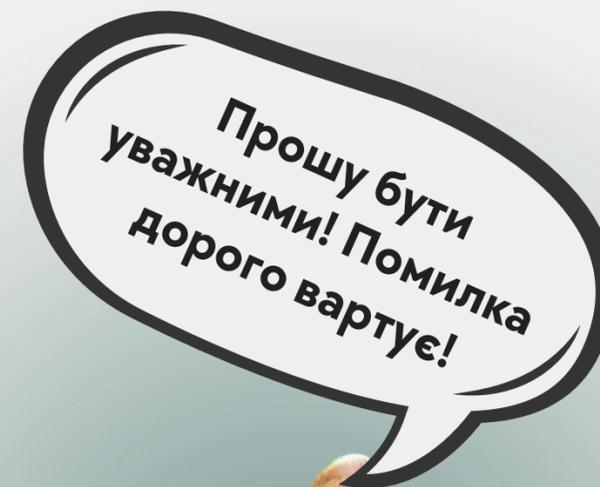

Не варто писати:

«Злочин доведено» — якщо ще немає судового рішення.

«Компанія Х знищує природу» — замість цього:

«У зоні впливу підприємства Х зафіксовано ознаки порушення...»

РАЕВ

Як підготувати правову позицію для участі у громадських слуханнях щодо ОВД (оцінки впливу на довкілля)?

РАЕW

Кроки підготовки:

- ✓ Вивчити звіт з ОВД: прочитати звіт, зосередитись на впливах на повітря, воду, ґрунт, біорізноманіття, громаду.
- ✓ Проаналізувати суперечності/ризик:
 - Чи є дані неповними, застарілими, невірно оціненими?
 - Чи є порушення законодавства?
- ✓ Зібрати експертну думку: від екологів, урбаністів, фахівців.
- ✓ Описати вплив на права громади: наприклад, погіршення якості життя, загроза здоров'ю.

РАЕУ

- ✓ Підготувати чіткі аргументи з посиланням на:
 - Закон «Про оцінку впливу на довкілля»
 - Орхуську конвенцію
 - Санітарні норми, екологічні стандарти
- ✓ Оформити у вигляді письмової позиції, яку можна подати до Єдиного реєстру ОВД або озвучити на слуханнях.

Форма:

«Ми, як представники громади/організації Х, вважаємо, що проєкт Y несе значний негативний вплив, оскільки...» + аргументи + вимоги.

РАЕУ

Чи можна юридично вимагати
відповідей на екозапити від
державних органів?

РАЕВ

 Так, і це прямо передбачено законом.	 Законодавчі основи: <ul style="list-style-type: none">• Закон України «Про доступ до публічної інформації»• Оргуська конвенція (ратифікована Україною)
 Строки відповіді: <ul style="list-style-type: none">• 5 робочих днів — стандартно.• 20 робочих днів — якщо запит складний.	 У разі відмови/ігнорування: <ul style="list-style-type: none">• Скарга до вищого органу• Позов до суду (адміністративна справа)• Офіс Омбудсмена

Формулюй чітко:

«Прошу надати екологічну інформацію щодо...», без пояснення мотивів.
Орган не має права відмовити без підстав.

РАЕВ

Як вести комунікацію з іноземними інвесторами щодо екологічних ризиків та рішень?

РАЕВ

Принципи ESG-комунікації:

- Прозорість — чітко окресли ризики і як ви з ними працюєте.
- Факти + рішення — дані про впливи + заходи з мінімізації.
- Сертифікати, стандарти — ISO 14001, екологічні аудити.
- Мова вигод — як сталий підхід знижує витрати, підвищує довіру.

РАЕW

Формати:

- ESG-звіт або вкладка в pitch deck
- Презентація з прикладами впроваджених рішень
- Спільні зустрічі з громадою/держорганами

 Інвестор хоче бачити не відсутність ризиків, а контроль і діалог.

РАЕВ

Як технічна інформація про екологічні рішення може бути зрозумілою для громади?

РАЕУ

Поради:

- Використовуй візуальні матеріали: схеми, відео, макети.
- Пояснюй через метафори: наприклад, «очисна станція — як фільтр для кави».
- Адаптуй мову: уникай термінів або пояснюй їх поруч.
- Роби аналогії з повсякденним життям.
- Створи просту брошуру або інтерактивну презентацію.
- Використовуй локальні дані: «Ця станція очистить воду для 2000 мешканців села».

 Форматів багато — від community meetings до онлайн-мап і чат-ботів.

РАЕВ

Як інженер має презентувати
проєкт з екологічними
ризиками перед не технічною
аудиторією?

РАЕУ

 Ціль: зробити складне — простим, але не спрощеним.

 Поради:

Візуалізація → замість формул — діаграма «до/після», картинка «що зміниться».

Фокус на вплив на людину: не «викиди 50 мг/м³», а «це не перевищує норму і не шкодить здоров'ю».

Поясни логіку рішень: «Ми обрали фільтр X, бо він знижує викиди на 90 % і вже працює у містах ЄС».

Покажи альтернативи: чому саме це рішення найкраще з точки зору природи й економіки.

Структура виступу:

Проблема → Рішення → Як це працює → Ризики → Як ми їх мінімізуємо.

 Якщо можеш пояснити проєкт бабусі — ти готовий до слухань.

РАЕУ

Які візуальні інструменти
найефективніші для еко-
комунікацій?

РАЕW

 Схеми/ілюстрації — пояснюють процеси: очищення води, рекультивация, цикли ресурсів.

 Інфографіки — для порівняння: «Раніше / Тепер», «Україна vs ЄС», «Економія ресурсу».

 Дашборди (Power BI, Tableau) — для інтерактивної презентації даних: викиди, моніторинг, енерговитрати.

 Карти — забруднення, шум, розміщення об'єктів, радіус впливу.

 Анімації/відео — ідеально для соцмереж або слухань: показують «життєвий шлях» проблеми/рішення.

 Story maps / GIS — якщо дані прив'язані до території.

 Головне: не перевантажуй. Один меседж — одна візуалізація.

РАЕW

Як комунікувати необхідність
ресурсоефективних змін без
страху втрати прибутку?

РАЕW

Для бізнесу — через вигоди:

- Менше витрат на електроенергію → більше прибутку.
- Менше сировини → вища рентабельність.
- Сталість → лояльність партнерів, доступ до зеленого фінансування.

Формулой не як «жертву», а як «інвестицію»:

- Треба витратити на екообладнання
- Після модернізації ми скоротимо витрати на 20 %

Показуй:

- Payback period (окупність)
- Порівняльні графіки «було/стало»
- Історії інших компаній (кейси)

РАЕВ

Як співпрацювати з екологом і
PR-фахівцем для пояснення
технічних рішень?

 Команда «еколог — інженер — PR» має працювати як трикутник:

Інженер дає факти, суть рішень

Еколог пояснює екологічні наслідки/вигоди

PR-фахівець адаптує мову до цільової аудиторії

Алгоритм співпраці:

- Спільно формулюєте головні меседжі.
- Інженер пише 1 сторінку пояснення → еколог і PR адаптують.
- Розробляєте Q&A, якщо очікуєте публічну критику.
- Проводите медіатренінг для спікера, якщо виступає інженер.

 Не кожен має говорити все — говоріть кожен своє, але узгоджено.

РАЕВ

Як реагувати на інформаційні атаки чи маніпуляції у сфері екології з боку противників нових технологій?

РАЕВ

Мати «щит» — заготовлені меседжі + експертну думку.

- Q&A: типові запитання/міфи → відповіді.
- Прозорість: відкриті дані, звіти, незалежна експертиза.

Оперативно і чесно коментувати:

- Вийшов вкид → не мовчи.
- Дай факт: «Це не відповідає дійсності, бо...» + посилання.

РАЕW

Залучи зовнішніх адвокатів:

- Екологи, університети, громадські організації → незалежна позиція.

Візуалізація важливіша за емоції:

- Спростування має бути коротким, зрозумілим, у формі картинки, відео, інфографіки.

Міркуй наперед:

- Прогнозуй, які пункти можуть викликати обурення.
- Роби попереджувальні комунікації: «Цей об'єкт — безпечний, бо...»

РАЕВ

Як побудувати вдалу
кампанію з екологічної
комунікації?

РАЕW

✓ Ключові принципи екологічної комунікації:

- **Прозорість та достовірність** — надання фактичних, перевірених даних без маніпуляцій.
- **Доступність** — адаптація мови та формату до різних груп аудиторії (громада, експерти, бізнес, ЗМІ).
- **Двосторонність** — не лише інформування, а й зворотний зв'язок, консультації, публічні обговорення.
- **Системність** — комунікація як постійний процес на всіх етапах проєкту: від ідеї до завершення.
- **Локальний контекст** — врахування культурних, соціальних та економічних особливостей території.

РАЕW

✓ Поради:

- **OVD-комунікації в енергетиці** — ефективне проведення громадських слухань із моделюванням впливів через інтерактивні карти.
- **Комунікація змін у поведженні з відходами** — кампанії сортування з чіткою інструкцією та локальними меседжами.
- **ESG/CSRD-звітність** — як інструмент комунікації бізнесу з інвесторами та громадськістю.

Комунікація є ключовим інструментом формування екологічної свідомості, залучення зацікавлених сторін та забезпечення підтримки екопроектів.

Успіх екологічних ініціатив залежить не лише від технічних рішень, а й від здатності правильно донести інформацію до цільових аудиторій — від місцевих громад до бізнесу та органів влади.

♥ Приклад кейсу — Збереження раритетних рослин-ендемів у зоні впливу Ташлицької ГАЕС (НАЕК «Енергоатом»)

У 2008–2010 рр. Енергоатом забезпечив реалізацію основної частини унікального реабілітаційного проєкту із збереження та відновлення популяцій раритетних ендемічних видів рослин у зоні впливу Ташлицької ГАЕС (ТГАЕС).

Заходи та рекомендації щодо цієї діяльності були розроблені співробітниками відділу природної флори Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України на чолі з проф. В. Мельником. Їхню реалізацію здійснював відділ ботаніки національно науково-природничого музею НАН України.

Безпосереднім заходам з відновлення та поліпшення популяцій ендемів у зоні впливу ТГАЕС передували поглиблені дослідження 20 модельних раритетних ендемічних і субендемічних видів рослин, що були визначені як найбільш вразливі щодо впливу будівництва та експлуатації гідротехнічних об'єктів ТГАЕС.

РАЕВ

Найважливішими напрямками робіт в рамках проєкту були:

- інтродукція, культивування і реінтродукція раритетних видів із зони впливу ТГАЕС на території природних заповідних об'єктів;
- пряма репатріація раритетних ендемічних видів рослин;
- боротьба з прогресуючими явищами фітобіологічного забруднення як на територіях зони впливу ТГАЕС, так і на прилеглих територіях природно-заповідного фонду.

Роботи з реінтродукції ендеміків та ін. велись, зокрема, стосовно таких рідкісних видів флори Гранітно-степового Побужжя, як: Зорянка південнобузька – *Atocion hypanicum* (Klokov) Tzvelev (*Silene hypanica* Klok), Гвоздика південнобузька – *Dianthus hypanicus* Andrzej, Чистець вузьколистий – *Stachys angustifolia* M. Bieb, смілка Ситника - *Silene sytnikii* Krytzka, Novosad et Protopopova. Завдяки реінтродукції цих видів із зони впливу ТГАЕС у природні екофітони долини річки Південний Буг їхні місцеві популяції отримали змогу відновитися до нормального стану.

РАЕУ

ДОБІРКА до теми —
Комунікації у сфері довкілля

Статті та аналітика

- **UNEP: Communicating Sustainability – How to produce effective public awareness campaigns**
<https://www.unep.org/resources/report/communicating-sustainability>
Практичний посібник зі створення екоінформкампаній.
- **«Climate communication: more than talking about the weather» (Nature Climate Change, 2022)**
Розбір стратегій ефективного донесення кліматичних меседжів.
- **«Екологічна журналістика в Україні: проблеми та перспективи» – MediaLab**
Аналіз українських практик екокомунікації у ЗМІ.

Документальні фільми та відео

- **Before the Flood** (National Geographic, 2016)

Приклад успішної глобальної екомеседж-кампанії.

- **Seaspiracy** (Netflix, 2021)

Відео з сильним емоційним впливом — класичний приклад фреймінгу в еконаративі.

- **Our Planet** (Netflix, 2019)

Візуально потужна екокомунікація, орієнтована на емоції та освіту.

- **TED Talks:**

How to talk about climate change so people will listen — [Katharine Hayhoe](#)

Інструменти / Платформи

- **Climate Visuals Toolkit**

<https://climatevisuals.org/>

Візуальні кейси для комунікації змін клімату.

- **UN SDG Media Compact**

Платформа для екокомунікацій, що просуває Цілі сталого розвитку.

- **WWF Toolkit for Environmental Campaigns**

<https://wwf.panda.org/act/campaign/toolkit>

Готові шаблони та інструкції для створення екокампаній.

РАЕВ

ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ до теми — Комунікації у сфері довкілля

РАЕУ

Екологічна комунікація — цілеспрямоване передавання інформації про довкілля з метою підвищення обізнаності, зміни поведінки або залучення до рішень.

Сталий розвиток — концепція розвитку, що задовольняє потреби нинішнього покоління без загрози для майбутніх поколінь.

Зелений піар (green PR) — використання екологічної тематики в комунікаційних стратегіях організацій для формування позитивного іміджу.

Грінвошинг (greenwashing) — оманлива екологічна реклама або PR, коли компанія перебільшує або фальсифікує свою екологічну відповідальність.

Екопросвіта — поширення знань про екологічні проблеми та формування екологічної культури.

Інформаційна прозорість — відкритість у наданні достовірної та повної інформації щодо впливу на довкілля.

Екологічна журналістика — форма журналістики, що спеціалізується на висвітленні тем, пов'язаних із довкіллям, зміною клімату, екологічною політикою.

РАЕW

Громадська участь — включення громадян до процесів прийняття рішень щодо екологічних питань.

Екологічна етика — система моральних принципів і цінностей у ставленні людини до природи.

Цільова аудиторія — конкретна група людей, на яку спрямоване екологічне повідомлення чи кампанія.

Повідомлення (message) — чітке формулювання основної ідеї, яку потрібно донести в екокомунікації.

Месенджер (комунікатор) — особа, група чи організація, яка передає екологічне повідомлення.

Візуальна комунікація — передача інформації про довкілля за допомогою інфографіки, відео, фото, мап, постерів.

Екологічна кампанія — скоординовані зусилля для впливу на громадську думку або політичні рішення з екологічних питань.

РАЕВ

Соціальна реклама — некомерційна реклама, що просуває екологічно важливі меседжі та моделі поведінки.

Цифрова екокомунікація — використання соціальних мереж, сайтів та цифрових платформ для поширення інформації про екологію.

Фреймінг (фреймування) — спосіб подачі інформації, який впливає на її сприйняття аудиторією.

Кліматична комунікація — специфічний напрям, що фокусується на передачі знань і викликів, пов'язаних зі зміною клімату.

Екологічна соціологія — наука, що вивчає взаємозв'язки між суспільством та довкіллям, зокрема в контексті комунікації.

Адженда (Agenda setting) — механізм формування порядку денного – вплив медіа на важливість тем у суспільстві.

РАЕУ

Дякую за увагу!